

De Handrie Roodbeen Biografie

Toen ik nog op mijn oude adres woonde, maakte ik op een gegeven moment kennis met een overbuurman die daar een klein flatje aan de begane grond bewoonde, in een kamerappartementen complex. Het moet zo ongeveer een jaar of 20 geleden zijn. Volgens mij belde hij op een zomervond aan met de vraag of ik een elektriciteitszekering voor hem had. Ik kende hem toen al wel van zien en hij kwam een beetje zonderling over.

Later kwam ik nog eens met hem aan de praat en hoorde dat hij eigenlijk tuinman was. Die ontmoeting leidde ertoe dat hij bij ons in het tuintje wat achterstallig onderhoud kwam doen. Terwijl hij bezig was met zijn meegebrachte tuingereedschap, viel het me op dat verschillende gereedschappen min of meer zelf gemaakt waren. Een snoeischaar waarvan de benen waren verlengd met buizen, zodat het een takkenschaar werd, waarmee ook boven het hoofd kon worden gesnoeid en nog wat van die eigenwijze aanpassingen aan ander tuingerei.

Omdat het die avond warm was, bood ik hem een koud biertje aan. Samen op de tuinbank gezeten dronken we ieder ons biertje. Hij vertelde toen dat hij oorspronkelijk uit Kronenberg - een kerkdorp van Sevenum - kwam en dat hij de familie van mijn moeder - die uit Sevenum afkomstig is - kende. Binnenkort zou hij tachtig jaar worden. Sinds die tijd zeiden we elkaar altijd vriendelijk goedendag en wisselden we wel eens onze mening over het weer.

Enkele jaren later werd mijn dochter een keer door hem geroepen vanuit het open raam van zijn appartement of ze een boodschap voor hem wilde doen. Hij was gevallen. Omdat mijn dochter nog wat jong was, ben ik ze zelf gaan doen. Het was een typisch lijstje dat ik de komende jaren nog vaak zou zien. Eieren, doorregen spek, volle melk, moutbrood, blikje erwtes/worteltjes, groentjes en een potje Davitamon¹⁰. Ik kwam toen ook voor het eerst bij hem binnen. Een wat donker eenkamer appartement van 4 bij 5 meter met een nis waar een bed in stond. Een klein keukentje tevens fietsenstalling en een badkamer completeerden het geheel.

Van de gevolgen van zijn val herstelde hij en na enige tijd was hij weer ter been. Ook zijn fietstochten kon hij hervatten. Altijd in de lichtste versnelling reed hij helemaal van Venlo naar de Mariakapel in de Kronenberg en bezocht dan tegelijk zijn familie. Zijn hele leven had hij alles fietsend gedaan. Na de oorlog hadden ze met de fiets zelfs een keer de kermis in Arnhem bezocht.

Inmiddels woonden wij niet meer tegenover hem, maar was nog wel mijn zaak in ons oude huis gevestigd. Het moet begin 1998 zijn geweest toen een krassende oude mannenstem mijn achternaam riep. Ik draaide me om en zag dat Roodbeen - want zo heette mijn overbuurman - zijn hoofd door het half opengeschoven raam stak en mij wenkte. Ik ging naar hem toe en hij vertelde mij dat hij heel slecht ter been was en geen boodschappen meer kon doen. Zijn hele proviand was op en hij had al bijna een week niets meer te eten gehad. Of ik wat boodschappen wilde doen. Met gepaste tegenzin - je hebt het immers druk als zakenmannetje die wel wat anders aan zijn hoofd heeft - heb ik hem toen een tijd van proviand voorzien. Het was nog steeds hetzelfde lijstje als enkele jaren daarvoor.

Na enkele maanden was zijn situatie nog steeds hetzelfde. In huis strompelde hij van stoel naar stoel of gebruikte zijn krukken, zelfgemaakt van oude paraplu's. Ik probeerde hem over te halen om naar een bejaarden- of verzorgingstehuis te verkassen, maar daar wilde hij niets van weten. Wel kreeg ik hem zover dat ik een arts mocht bellen om hem te onderzoeken. De huisarts die op zijn ziekenfondskaart stond had echter nog nooit van een mijnheer Roodbeen gehoord. Hij was nog nooit in zijn leven bij een arts geweest. De huisarts kwam, onderzocht hem, kon niks vinden en dacht dat het misschien door een vitaminegebrek kwam waardoor

hij geen kracht meer in zijn benen had. Om zeker te zijn moest hij in het ziekenhuis bloed laten prikken.

Hij was altijd vrij sjofel gekleed met als vast onderdeel van zijn tenue een rode boerendoek om zijn hals. Op de morgen dat we naar het ziekenhuis zouden gaan en ik hem om tien uur kwam ophalen zag hij er op zijn paasbest uit met een donkerbruin gestreept pak en nieuwe bretels (althans ze zagen nog wit). Omdat hij niet meer zelfstandig kon lopen zijn we na het ziekenhuisbezoek bij het groene kruis een rollator voor binnen gaan halen. In de weken daarop volgend is de Thuiszorg ingeschakeld om hem enkele keren per week te verzorgen en de boodschappen te doen.

Ik had dus wat minder omkijken naar mijn “verzorgopa” maar was hem allengs wel beter gaan leren kennen. Handrie Roodbeen was een volstrekt eenvoudige man, die geen enkele luxe begeerde en uitermate sober leefde. Hij had een televisie met een of twee zenders en met een defecte kleur en een kamerantenne. Daarmee volgde hij het wereldnieuws, waarin hij zeer geïnteresseerd was en ook steeds over in discussie ging. Daarnaast had hij nog een oud elektronisch orgel waarop hij zijn vaste repertoire speelde. Hij was heel gelovig en oprecht betrokken bij alle mensen in nood in de derde wereld of in landen in oorlog. Vooral het leed van kinderen in die omstandigheden ging hem zeer ter harte.

Van mijn diensten maakte hij nog alleen gebruik als er geld bij de bank moest worden gehaald. Hij zette dan een witte envelop voor zijn raam. Ik wist dan dat er wat van mij verwacht werd. Op een gegeven moment moesten er ook wat formulieren voor de belasting en de huursubsidie worden ingevuld. Hij vroeg mij of ik dat wilde doen, omdat hij niet meer terecht kon bij diegene die dat eerder voor hem gedaan hadden.

Bij het invullen van de formulieren leerde ik zijn financiële situatie kennen. Zijn inkomsten bestonden uit een WAO uitkering en een te verwaarlozen klein pensioen. In totaal had hij een netto inkomen van ca. NLG 20.000 per jaar. Ieder jaar kreeg hij geld terug van de belasting. Hij had een gigantische aftrekpost. Onder het hoofdstuk giften kon hij een post van bijna NLG 10.000 opvoeren. Handrie Roodbeen gaf bijna de helft van zijn schamele inkomsten weg aan goede doelen. Mensen in nood hadden het harder nodig, zei hij.

In de zomer van 2001 belde een van de medewerksters van de Thuiszorg mij op omdat ik daar als contactpersoon stond geregistreerd. Er was iemand aan de deur geweest bij Roodbeen maar er werd niet opengedaan. Ik ging kijken. Ik hoorde of zag niemand. Pas nadat ik op de vensterbank was gaan staan, dacht ik hem in zijn slaapnis te zien liggen. Na heel veel gebonk op de raam kwam er een reactie. Ik riep hem de deur open te maken. Het duurde een kwartier voordat hij de vijf meter vanaf zijn slaapnis naar de buitendeur had overbrugd. Ik kwam binnen. Het stonk vreselijk. Hij lag al vier dagen in bed zonder dat hij de kracht had om op te staan.

Zijn familie in de Kronenberg is toen voor hem gaan zorgen samen met de Thuishulp. Hij kreeg een bed in de kamer en de thuishulp kwam twee keer per dag. Medio september moest ik bij hem komen. Of ik iets kon regelen met zijn spaargeld. Hij wilde het ook verdelen onder goede doelen na zijn dood. Ik stelde hem voor een testament de laten maken. Volgens de verdeelsleutel van wat hij gewoon was aan ieder goed doel te geven heb ik een lijst gemaakt van ca. 25 goede doelen die aanspraak mochten maken op zijn erfenis. Hij vond het goed en vroeg mij of ik zijn executeur testamentaire wilde zijn.

Omdat hij intussen bijna met alles moest worden geholpen liet de huisarts hem opnemen in het ziekenhuis in afwachting van een plaats in een verzorgingstehuis. In het ziekenhuis opgenomen kreeg hij nog een korte opleving. Hij klaagde uitsluitend over het ziekenhuismenu. Geen spek, geen eieren en geen volle melk. Na de opname in het verzorgingstehuis heeft hij nog twee dagen geleefd. Op 1 oktober 2001 is hij gestorven op 86

jarige leeftijd. Van het weinige geld dat hij voor zichzelf gebruikte had hij nog ca. NLG 25.000 gespaard. Na aftrek van zijn begrafenis kosten is de rest volgens zijn wens verdeeld over de goede doelen.

Handrie Roodbeen was dus een man die leefde volgens de principes van 'eenvoud', 'armoede' en 'barmhartigheid'. Hij was bijzonder intelligent (op de lagere school had hij altijd tiens voor rekenen vertelde hij me) en betrokken bij het lot van zijn medemensen. Tot zijn 45^e levensjaar werkte hij op de ouderlijke boerderij. Daarna ca. tien jaar bij de slotzusters in het klooster in het Ven. Vervolgens bij de plantsoendienst van de gemeente Venlo. Na zijn pensionering heeft hij de tuinen van heel wat mensen, de kerk en andere instellingen bijgehouden. Handrie behoorde tot de bijzondere mensen die uitermate gul waren met het weinige dat ze hadden.

Zijn voorbeeld zou gevolgd moeten worden. Daarom wil ik een stichting oprichten. De Handrie Roodbeen foundation. De voorlopige doelstelling van die stichting is tenminste Euro 5000,00 per jaar bijeen te brengen om te schenken aan de door Handrie geselecteerde doelen. Zo kan het grote geld zich spiegelen aan het voorbeeld van het kleine geld.

Mattie Peeters.